

Datum : 6 februari 2015

Onderwerp : Reactie MBO Raad op internetconsultatie wetsvoorstel lerarenregister

---

MBO Raad roept kabinet op: maak lerarenregister mbo-proof

De afgelopen periode is de MBO Raad op verschillende momenten geraadpleegd bij de totstandkoming van het concept wetsvoorstel lerarenregister. Anders dan de memorie van toelichting lijkt te suggereren, bouwt dit voorstel niet voort op instemming van de MBO Raad. De scholen verenigd in de MBO Raad achten het wetsvoorstel nog onvoldoende *mbo-proof*.

Om er voor te zorgen dat het lerarenregister het bekwaamheidsonderhoud van het onderwijspersoneel in het mbo zal stimuleren en borgen, roept de MBO Raad het kabinet op het wetsvoorstel zodanig aan te passen dat het meer aansluit bij wat werkt en wat nodig is voor de gewenste kwaliteitsverbetering in het mbo. Daarbij zijn vier hoofdpunten relevant. Dit wetsvoorstel komt slechts ten dele tegemoet aan deze hoofdpunten.

1. Het aannemen van zij-instromers moet aantrekkelijk blijven.

Onderwerp van internetconsultatie is wat er gebeurt met die zij-instromers die nog niet een lerarenopleiding hebben afgerond of nog niet in het bezit zijn van een pedagogisch-didactisch getuigschrift (PDG). Deze internetconsultatie onderzoekt of er draagvlak bestaat om deze docenten in een (meldingen)administratie op te nemen om op basis daarvan onbevoegd lesgeven inzichtelijk te maken en om dit zo op termijn terug te dringen. Deze discussie is in de internetconsultatie vertaald naar de vraag: op basis van welke aanduiding van hun positie kan dit voorstel het beste recht doen aan de zij-instromers in het mbo? De MBO Raad betoogt dat ook deze docenten van meet af aan in (een volwaardig voorportaal van) het lerarenregister moeten komen.

Zij-instromers hebben immers veelal jarenlange ervaring opgedaan in het bedrijfsleven en brengen deze ervaring in de school op het moment dat zij besluiten docent te willen worden. Dit in tegenstelling tot een jong beginnend docent die zonder enige beroepservaring direct van de tweedegraads lerarenopleiding komt. Het op deze wijze onderscheid maken tussen docenten met een tweedegraads lerarenopleiding en zij-instromers is een voor het middelbaar beroepsonderwijs onacceptabele situatie en een onderschatting van de rol die deze zij-instromers in het middelbaar beroepsonderwijs spelen. Het terugdringen van onbevoegd lesgeven via een meldingenadministratie zou betekenen dat er minder zij-instromers in dienst treden, wat haaks staat op het doel van kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Dit wringt des te meer omdat in de toekomst - mede gelet op de toenemende dynamiek van de arbeidsmarkt - een groter beroep zal moeten worden gedaan op de instroom van mensen uit het bedrijfsleven om de continuïteit van kwalitatief goed beroepsonderwijs te kunnen garanderen. Deze mening wordt overigens vanuit het bedrijfsleven (VNO-NCW, MKB-Nederland en LTO Nederland) expliciet ondersteund.

2. Alle leden van het onderwijsteam zouden hun bekwaamheid in het register moeten

bijhouden.

De wettelijke verankering van het lerarenregister concentreert zich thans op docenten. In onderwijsteams in het mbo zijn echter naast docenten ook instructeurs, praktijkassistenten e.d. werkzaam. Voor alle leden van het onderwijsteam zou moeten gelden dat bekwaamheidsonderhoud niet vrijblijvend mag zijn. Daarom zou - conform de afspraken in het Nationaal Onderwijsakkoord – het wetsvoorstel ook de voorbereidingen moeten treffen die er toe leiden dat alle leden van het onderwijsteam (evt. in afzonderlijke ‘kamers’) hun bekwaamheid kunnen laten zien en bijhouden in een register. In de Memorie van Toelichting is nu de afspraak uit het Nationaal Onderwijsakkoord herhaald. Voor borging van de kwaliteit van het gehele onderwijsteam in het mbo is het echter noodzakelijk om in het verlengde van het lerarenregister ook voor instructeurs de verplichting tot registratie te borgen. Bekwaamheidsonderhoud is cruciaal voor alle leden van het onderwijsteam. Wil een lerarenregister dienen als middel om de kwaliteit van het onderwijs te borgen en verder te verbeteren, dan is het essentieel dat een register voor overige teamleden eenzelfde verplichtende status heeft als het lerarenregister. De MBO Raad roept op om in dit wetsvoorstel hiervoor de nodige voorbereidingen te treffen.

3. Het wettelijk vastleggen van professionele ruimte van de docent moet de werking van het Professioneel Statuut in het mbo ondersteunen.

Dit wetsvoorstel wil de professionele ruimte van de docent wettelijk vastleggen door een definitie van de docent en zijn eigenstandige zeggenschap (professionele ruimte). In het mbo is de zeggenschap van onderwijsgevend geborgd in het met sociale partners in 2009 overeengekomen Professioneel Statuut. In het mbo moeten dan ook de afspraken uit het Professioneel Statuut het uitgangspunt en het kader zijn. Als positief ervaren de scholen dat na lang aandringen in dit wetsvoorstel bepalingen voor het mbo zijn opgenomen waarin het bestaan van het Professioneel Statuut in het mbo wordt erkend.

Waar het kennelijk de intentie van de wetgever is om daar waar het Professioneel Statuut onvoldoende is geïmplementeerd, de werking ervan te stimuleren, komt deze intentie onvoldoende duidelijk en ondubbelzinnig tot uitdrukking in de memorie van toelichting. Zeggenschap en professionele ruimte van de docent zijn op grond van het Professioneel Statuut georganiseerd in het onderwijsteam als organisatorische eenheid. Dat de individuele zeggenschap van de docent zich altijd binnen deze context zal bewegen wordt nog steeds onvoldoende onderkend in het wetsvoorstel en doet afbreuk aan de afspraak tussen sociale partners in het mbo en artikel 4.1.3. van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs.

4. Het wetsvoorstel moet goed werkgeverschap ondersteunen.

In het wetsvoorstel is opgenomen dat het voorstel voor herregistratiecriteria en de regels ter validering van het activiteiten aanbod – opgesteld door een beroepsorganisatie van docenten – draagvlak moeten hebben bij een werkgeversvertegenwoordiging voordat deze door de minister kunnen worden vastgesteld. Dit is positief.

De rol van de werkgevers is echter in dit wetsvoorstel diffuus en wordt op cruciale punten aangetast. Concreet is aanpassing van het wetsvoorstel op de volgende punten noodzakelijk:

- Het toevoegen van het geregistreerd zijn als nieuwe benoemingsvoorwaarde om als docent benoemd te kunnen worden is in strijd met de huidige rol van de werkgever om bij benoeming van een docent de geschiktheid te bepalen. Het wetsvoorstel zorgt er voor dat in de toekomst de werkgever bij de overheid (of indirect bij de Onderwijscoöperatie) toestemming moet vragen om tot benoeming van een docent over te gaan. Voor de noodzaak van deze belangrijke koerswijziging in de rol van het zijn van werkgever ontbreekt iedere onderbouwing.
- Bovendien is het – binnen de kaders van de huidige wetgeving – de werkgever in het mbo die bepaalt of een individuele docent bekwaam is voor het te geven onderwijs. Dit wetsvoorstel stelt de bekwaamheid van de docent gelijk aan een behaalde bevoegdheid voor een schoolvak in het voortgezet onderwijs. Hierdoor ondermijnt het wetsvoorstel ook op deze wijze (en ook zonder nadere onderbouwing) de verantwoordelijkheid van de werkgever om te beoordelen of een te benoemen docent voldoet aan de bekwaamheidseisen.
- De werkgever krijgt geen automatische inzage in het dossier van de docent in het lerarenregister. De werkgever wordt echter wettelijk verantwoordelijk gemaakt tot het correct bijhouden van de gegevens in het lerarenregister en de consequenties van niet herregistreren.
- Bovendien wordt de wettelijke verplichting tot het bijhouden van een bekwaamheidsdossier van de docent door de werkgever geschrapt. Omdat in geval van niet-herregistratie de werkgever de docent niet meer mag inzetten voor docenttaken en de werkgever niet automatisch het dossier in het lerarenregister mag raadplegen, zal in de praktijk de werkgever wel een bekwaamheidsdossier moeten blijven bijhouden. De gecalculeerde besparing op administratieve lasten is niet van toepassing en deze zullen door dit voorstel alleen maar toenemen.

Ter afsluiting

Wij roepen het kabinet op dit wetsvoorstel zodanig aan te passen dat het meer aansluit bij wat werkt en wat nodig is voor de gewenste kwaliteitsverbetering in het mbo. Daardoor kunnen we in nauwe samenwerking met de beroepsvereniging, de vakbonden en het bedrijfsleven forse stappen zetten om de bekwaamheid van het onderwijspersoneel in het mbo verder te verbeteren. Bekwaam onderwijspersoneel is immers de cruciale schakel om ook in de toekomst te blijven zorgen voor beroepsonderwijs van topkwaliteit.

